

Wykopaliska prowadzone przez Polską Misję Archeologiczną Uniwersytetu Warszawskiego w Kato Pafos, zostały zapoczątkowane w 1965 roku przez twórcę polskiej szkoły archeologii śródziemnomorskiej – profesora Kazimierza Michałowskiego. Obecnie obszar ten jest częścią parku archeologicznego, odwiedzanego przez rzeszę miłośników historii starożytnej. W ciągu minionych 50 lat naukowcy i studenci z Instytutu Archeologii UW, Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej UW, Instytutu Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych PAN, Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Politechniki Wrocławskiej, odkryli na terenie *Maloutena* rozległe założenia architektoniczne, dekorowane malowidłami ściennymi, rzeźbami oraz mozaikami. Eksponowane w Muzeum Dystryktu Pafos arcydzieła sztuki starożytnej świadczą o tym jak bogata i ważna była starożytna stolica Cypru. Jednak materiałem zabytkowym najpowszechniej występującym na stanowisku są naczynia ceramiczne. Te proste, w większości niezdobione, przedmioty wiele mówią nam o codziennym życiu mieszkańców antycznego miasta.

Celem projektu jest odpowiedź na szereg pytań związanych z naczyniami kuchennymi z okresu rzymskiego. Jakich naczyń powszechnie używano do gotowania? Jak bardzo ich formy zmieniały się w czasie i czy możemy je precyzyjnie datować? Z jakich centrów produkcyjnych pochodzą fragmenty naczyń kuchennych znajdujące w każdej niemal warstwie archeologicznej dzielnicy rezydencjonalnej Nea Pafos? W jaki sposób centra te były zorganizowane? Czy mamy do czynienia ze znaleziskami z pojedynczych, dużych warsztatów czy też z zespołów małych, współpracujących ze sobą warsztatów? Rozwiązanie tych zagadek pozwoli lepiej zrozumieć ludzi, którzy mieszkali w odkrytych przez archeologów budynkach, wyciągnąć wnioski na temat ich preferencji kulinarnych, przynależności kulturowej, intensywności kontaktów handlowych z innymi regionami Cypru oraz ze wschodnim i zachodnim wybrzeżem Morza Śródziemnego.

Nasza wiedza na temat naczyń kuchennych, ma wiele luk, które wymagają wypełnienia. Przez szereg lat, nie tylko na cypryjskich, ale i na innych śródziemnomorskich stanowiskach archeologicznych, naczynia kuchenne były rzadziej badane i publikowane w porównaniu z naczyniami dekorowanymi. W ramach projektu zostanie ukończona dokumentacja rysunkowa i opisowa naczyń, a na tej podstawie powstanie pierwsza tak szczegółowa typo-chronologia wczesnorzymskiej ceramiki kuchennej z terenu Nea Pafos. Masy ceramiczne naczyń do gotowania zostaną podzielone na grupy na podstawie widocznych różnic makroskopowych, które, jak zakłada projekt, odpowiadają różnym warszatom produkcyjnym. Następnie hipoteza ta zostanie sprawdzona przy użyciu analiz chemicznych i petrograficznych. Pozwoli to odpowiedzieć na pytania związane z proveniencją naczyń. Analiza pozostałości organicznych zaabsorbowanych przez ścianki naczyń oraz konsultacja ze specjalistą archeozoologiem pomoże poznać ich zawartość i funkcję, a tym samym uzupełni studia nad dietą mieszkańców Nea Pafos. Wszystkie etapy prac nad projektem będzie można śledzić na stronie internetowej Instytutu Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych Polskiej Akademii Nauk, na Facebooku (<https://web.facebook.com/IKSiOPAN/?fref=ts>).